

NORGES KRISTNE RÅDS SKRIFTSERIE - NR 17

Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring

Norges Kristne Råd

Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring

Utgitt 2013
1.opplag 300 eks.
ArkTrykk AS

ISBN 978-82-7941-034-8
EAN 9788279410348

Heftet kan bestilles fra
Norges Kristne Råd, Rådhusgata 1-3, 0151 Oslo
Tlf: 23081308. E-post: post@norkr.no

Innhold

6	Forord
8	Sammen på vei mot livet: Temaet introduseres
10	Misjonens ånd: Liuspust
14	Frigjøringens ånd: Misjon fra randsonene
18	Fellesskapets ånd: Kirke i bevegelse
22	Pinsens ånd: Godt nytt til alle
26	Livets gjestebud: Konkluderende teser
29	Noter

Kommisjonen for verdensmisjon og evangelisering (CWME) har, siden Kirkenes Verdensråds (KV) generalforsamling i Porto Alegre i 2006, arbeidet for og bidratt til utarbeidelsen av et nytt økumenisk misjonsdokument. Den nye uttalelsen vil legges fram på KVs 10. generalforsamling i Busan, Korea, i 2013. I årene som har gått siden det Internasjonale misjonsrådet (IMC) og Kirkenes Verdensråd ble slått sammen i New Dehli i 1961, har det kun blitt lagt fram ett offisielt posisjonsdokument fra KV om misjon og evangelisering. Dette ble godkjent av Sentralkomiteen i KV i 1982 og har tittelen "Misjon og evangelisering: En økumenisk erklæring" ("Mission and Evangelism: An Ecumenical Affirmation"). Dette nye misjonsdokumentet er enstemmig godkjent av KVs sentralkomite som møttes på Kreta, Hellas, den 5. september 2012. Målet med denne økumeniske prosessen er en søken etter visjoner, begreper og retninger for en fornyet forståelse og praksis av misjon og evangelisering i landskap i endring. Den søker å nå bredt, enda bredere enn KVs medlemskirker og tilsluttede misjonsorganisasjoner, for at vi sammen kan vie oss til liv og overflod for alle, ledet av Livets Gud!

Oversatt til norsk av Kristine Hofseth Hovland.

Forord: God vandring i spennande landskap

Det er ei viktig hending når Kirkenes Verdensråd (KV) legg fram eit nytt dokument om misjon: *Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring*. Det er meir enn tretti år sidan siste gong det skjedde. Då kom dokumentet *Mission and Evangelism, an ecumenial affirmation* (1982). Dette dokument kom på ei tid med ei anna tyngdefordeling mellom kyrkjelege tradisjonar og eit anna klima kyrkjefamiliane imellom enn i dag.

Dei endringane som har funne stad, har det nye dokumentet tatt på alvor. Det ligg alt i overskrifta: Ein erkjenner at ein lever i eit endra landskap. Endra landskap tyder eit endra klima religionar imellom. Religionar lever side om side på ein annan måte i heile verda i dag enn for 30 år sidan. Misjon er blitt nærare for alle, samtidig som ein i dag over alt talar annleis om misjon og om korleis ansvarleg misjon blir praktisert.

Dei historiske protestantiske kyrkjene sin dominerande plass er broten. Samtidig som dei er svekka mange stader, det gjeld også dei tradisjonelle økumeniske rørslene sin politiske og økonomiske tyngde, har evangelikale og pentekostale kyrkje vakse i omfang og ansvar, ganske særleg i to-tredelsverda. Vi har også sett eit veksende sjølvmedvit blant mange ortodokse, noe som også speglar kommunismens samanbrot. Det er ein ny og annleis balanse mellom KV – som på mange måtar er alle økumeniske organisasjonars mor - og andre rørsler, som både globalt og regionalt spelar ei aukande rolle.

Sjølv om dette også medfører auka spenningar og kanskje til og med nye

spenningsfelt, er kortversjonen at det endra landskapet har ført dei ulike kyrkjelege tradisjonane nærare kvarandre. Impulsar frå den katolske fornyinga av kyrkje- og misjonsforståing som Vatikanum II representerte, er fortsatt sporbar, særleg i kyrkjeforståinga i dokumentet, og i korleis det trinitariske perspektivet er framtrudande. Økumeniske dokument har ofte hatt eit sterkt kristosentrisk utgangspunkt.

Det er vidare eit spennande samrøre i dokumentet mellom ortodoks spiritualitet og pentekostal tenking. Her tenker eg dette dokumentet bryt nyt land: Den heilage ande har ikkje bare fått ein sentral plass, heile dokumentet er bygd opp omkring Andens verk og vår erkjenning og vilje til å la oss leia av den. Heile misjonsdokumentet er ei utfalding og ei tolking av Den heilage andes gjerningar. Slik famnar dette dokumentet pentekostal og ortodoks teologisk tradisjon – som ei felles kristen tolkingsramme som gir plass for klassisk protestantisk misjonsaktivisme i heile dets mangfald.

Også her ser vi noe ganske nytt. Noe forenkla kan ein seia at misjonsforståinga har vore prega av ei todeling. Den eine sida, som har hatt eit tyngdepunkt innan KV og i historisk protestantisme, er kyrkjas misjon og vitnesbyrd i hovudsak blitt tolka i sosial-etiske kategoriar. Kyrkjas oppdrag har blitt forstått som sosialetisk aktivisme, gjerne med tydelege politiske konsekvensar, der Kristusetterfølginga blir synleg gjennom transformerande handlingar både på individnivå og strukturelt. Ein har samtidig vore langt mindre tydeleg når det gjeld å understreka kyrkjas misjon som medviten og målretta handling for at stadig fleire

menneske skal høyra evangeliet og ta imot trua.

På den andre sida har dei evangelikale kristne stått. Her har ein insistert på at misjon er å fortelja godt nytt, å formidla evangeliet stadig vidare, ikkje bare geografisk, men også det; kort sagt å invitera alle menneske til å ta imot gudstrua som gave, og bli oppreist til nytt liv og ny tru. Også her har ein vore sterk på den individuelle etterfølginga, men ofte har den sosiale etterfølgingsdimensjonen hatt trangare kår.

I dei seinare åra har ein i aukande grad oppdaga verdien av den andre sitt synspunkt. Det er blitt auka kontakt og dialog mellom KV og evangelikale rørsler som World Evangelical Alliance og Lausannerørsla, og mellom leiarane i dei respektive organisasjonane.

I det dokumentet vi har framfor oss i dag, blir denne utvekslinga av perspektiv tydeleg på ein måte vi ikkje har sett før. Ein understrekar begge desse perspektiva. Det eine har ikkje forskyve det andre, men begge blir stadfesta, klart og frimodig. I §46 til 49 finn ein klassisk KV-misjonsteologi. I § 80-85 finn ein kallet til omvending og etterfølging, og oppmoding til evangelisering omtalt på måtar som er nye i misjonsdokument frå KV.

Dette lar seg gjera, trur eg, fordi ein har tatt Den heilage andes arbeid som innsteg og har opna for både pentekostale og ortodokse persektiv. Det viser kor fruktbart det kan vera å gå utanfor eine eigne teologiske tradisjonar - også i arbeidet med den kristne kyrkjas misjon. Og det kunne bare skje fordi ein har arbeidd økumenisk. Her har innverknad frå ulike delar av den verdsvide kyrkja fått plass. Til saman er det blitt eit utfordrande og spennande dokument.

Dersom ein her leitar etter ting ein er usamd i, vil ein ganske sikkert finna det, nesten uansett kor ein plasserer seg teologisk. Men også den som leiter etter å finna eige ståstad frimodig gjengitt, vil oppdaga den, og glede seg over at den er der, godt og sakleg presentert.

Og om ein vågar å leita etter å finna det som kan stadfesta men også utfordra og inspirera, vil ein verkeleg kunna la seg berika av dette spennande, spenningsfulle og viktige dokumentet.

Les det, la deg provosera, la deg glede, og la deg bli utfordra. Og gå frimodig inn i det landskapet der Gud har sett deg.

Kjetil Aano,

Leiar av Mellomkyrkjeleg råd i Den norske kyrkja og medlem av Sentralkomiteen i Kirkenes Verdensråd

Sammen på vei mot livet: Temaet introduseres

1. Vi tror på den treenige Gud, som er skaper, frigjørere og opprettholder av alt liv. Gud skapte hele den bebodde jord, oikoumene, i Guds bilde, og er hele tiden virksom i verden for å bekrefte og beskytte livet. Vi tror på Jesus Kristus, verdens Liv, inkarnasjonen av Guds kjærlighet til verden (Joh 3,16)¹. Jesu Kristi mål og misjon var å bekrefte livet i all dets fylde (Joh 10,10). Vi tror på Gud, Den hellige ånd, Livgiveren, som opprettholder og styrker livet og fornyer alt det skapte (1 Mos 2,7; Joh 3,8).

Å fornekte liv er å avvise livets Gud. Gud inviterer oss med i den treenige Guds liv-givende misjon og gir oss evne til å være vitner om løftet om liv i overflod for alle, i den nye himmel og på den nye jord. Hvordan og hvor får vi øye på Guds livgivende virke som gjør det mulig for oss å delta i Guds misjon i dag?

2. Misjon har sitt utspring i den treenige Guds hjerte, og kjærligheten som holder den hellige treenighet sammen flommer over til hele menneskeheten og skaperverket. Misjonens Gud, som sendte Sønnen til jorden, kaller alle Guds folk (Joh 20,21), og myndiggjør dem til å være et håpets fellesskap. Kirken har fått i oppdrag å feire livet, og å stå imot og forvandle alle krefter som ødelegger livet, i kraften fra Den hellige ånd. Hvor viktig er det ikke å "ta imot Den hellige ånd" (Joh 20,22) for å være levende vitner om det kommende Guds herredømme! Med nytt syn for Åndens misjon, hvilke fornyede visjoner har vi for Guds misjon i en skiftende og mangfoldig verden i dag?

3. Misjonens sentrum er livet i Den hellige ånd. Det er kjernen i hvorfor vi gjør det vi

gjør, og hvordan vi lever våre liv. Spiritualitet gir dyp mening til våre liv og motiverer våre handlinger. Den er en hellig gave fra Skaperen, kraften til å bekrefte og ta vare på livet. Denne misjonsspiritualiteten har en endringsdynamikk i seg som kan forvandle verden i Guds nåde, gjennom menneskers åndelige forpliktelse. Hvordan kan vi gjenvinne misjon som forvandlende spiritualitet som bekrefter livet?

4. Gud sendte ikke Sønnen for å frelse menneskeheten alene, eller for å gi oss en delvis frelse. Tvert imot er evangeliet godt nytt for hver skapning og hver side av våre liv og våre samfunn. Derfor er det også viktig å se Guds misjon i en universell helhet, og å bekrefte alt liv, hele oikoumene, som del av Guds livsvev. Truslene mot vår planets framtid er tydelige. Hvilke konsekvenser får det for vår deltakelse i Guds misjon?

5. Kristen misjonshistorie har vært preget av forestillinger om geografisk utvidelse fra et kristent sentrum til "unådde områder", til verdens ender. Men i dag ser vi et kirkeland-skap i radikal endring. Det kan kalles "verdenskristendom", hvor flertallet av kristne enten bor eller har sitt opphav i det globale sør og øst.² Migrasjon har blitt et verdensvidt, mangfoldig fenomen som omformer det kristne landskapet.

Framveksten av sterke pentekostale og karismatiske bevegelser på mange forskjellige steder er et av de mest bemerkelsesverdige særpreg ved verdenskristendommen i dag. Hvilke innsikter gir denne "tyngde-punktsforskyvningen" for misjon og evangelisering – dens teologi, agenda og praksis?

6. Misjon har blitt forstått som en bevegelse fra sentrum til periferi, og fra samfunnets privilegerte til dets marginaliserte. Nå er det mennesker i randsonene som spiller en nøkkelrolle i misjon, og bekrefter misjon som forvandling. En slik reversering av roller og misjonsforståelse har et sterkt, bibelsk fundament. Gud valgte de fattige, dårene, de uten makt (1 Kor 1,18-31) til å fremme Guds misjon av rettferdighet og fred, slik at livet kan blomstre. Hvis misjonsbegrepet skifter fra "misjon til randsonene" til "misjon fra randsonene", hvilke særlige bidrag bringer da mennesker fra randsonene med seg? Og hvorfor er deres erfaringer og visjoner så avgjørende for å tenke om igjen om misjon og evangelisering i dag?

7. Vi lever i en verden hvor troen på mammon truer evangeliets troverdighet. Markedsideologi sprer propaganda om at det globale markedet vil redde verden, hvis bare økonomisk vekst får fortsette. Denne myten er en trussel, ikke bare mot økonomisk virksomhet, men også mot menneskers åndelige liv, og ikke bare mot menneskeheten, men også mot hele skaperverket. Hvordan kan vi forkynne gudsríkets gode nyheter og verdier i det globale markedet, eller vinne over markedsmentaliteten? Hvilke misjonale handlinger kan kirken ta i bruk i møte med økonomisk og økologisk urettferdighet og krise i global målestokk?

8. Alle kristne, kirker og menigheter er kalt til å være levende budbærere av evangeliet om Jesus Kristus, de gode nyhetene om frelse. Evangelisering er å dele vår tro og overbevisning med andre mennesker, med både trygghet og ydmykhet. Når vi deler vår tro, gir vi en gave til andre, en gave som gjør kjent Guds kjærlighet, tilgivelse og nåde i Kristus. Derfor må kirken, i hver generasjon, fornye sin forpliktelse til evangelisering som en viktig del av hvordan vi formidler Guds kjærlighet til verden. Hvordan forkynner vi Guds kjærlighet og rettferdighet til en generasjon som lever i en individualisert, sekularisert og materialistisk verden?

9. Kirken er til stede i flerreligiøse og flerkulturelle kontekster, og ny kommunikasjonsteknologi gir også mennesker fra forskjellige

delene av verden mer kjennskap til hverandres liv og levnet. Både lokalt og globalt arbeider kristne sammen med mennesker av andre religioner og kulturer for å bygge samfunn med kjærlighet, fred og rettferdighet.

Mangfold er en utfordring for kirkene. Derfor er en oppriktig forpliktelse til interreligiøs dialog og tverrkulturell kommunikasjon uunnværlig. Hvordan forstår vi de økumeniske kjerneverdiene om felles vitnesbyrd og livgivende misjon i en verden av mange religioner og kulturer?

10. Kirken er en gave fra Gud til verden for at den kan forvandles på veien mot Guds rike. Kirkens misjon er å gi nytt liv og kunngjøre Guds kjærlige nærvær i vår verden. Vi må delta i Guds misjon i enhet og overvinne splittelsene og stridighetene mellom oss, slik at verden kan tro og alle kan være ett (Joh 17,21). Kirken, som fellesskapet av Kristi disipler, må bli et inkluderende fellesskap. Kirken finnes for å bringe forsoning til verden og gjøre den hel. Hvordan kan kirken fornye seg, slik at den blir misjonar og samlet beveger seg mot livet i all dets fylde?

11. Denne uttalelsen løfter fram noen sentrale trekk i forståelsen av Den hellige ånds misjon som del av den treenige Guds misjon (*missio Dei*), slik det har utviklet seg i CWMEs arbeid. Dette har fire overskrifter:

- Misjonens Ånd: Livspust
- Frigjøringens Ånd: Misjon fra randsonene
- Fellesskapets Ånd: Kirke i bevegelse
- Pinsens Ånd: Godt nytt til alle

Refleksjon rundt disse perspektivene hjelper oss til å ta i bruk dynamikk, rettferdighet, mangfold og forvandling som sentrale nøkkelbegrep for misjon i dagens skiftende landskap. I møte med spørsmålene vi har stilt ovenfor, avslutter vi med ti teser for misjon og evangelisering i dag.

Misjonens Ånd: Livspust

Åndens misjon

12. Guds Ånd – *ru'ach* – beveget seg over vannene i begynnelsen (1 Mos 1,2). Den var kilde til liv og pust til menneskeheten (1 Mos 2,7). I den hebraiske Bibel leder Ånden Guds folk; Ånden inspirerer visdom (Fork 8), maner fram profetiene (Jes 61,1), nører liv i tørre ben (Esek 37), tilskynder drømmer (Joel 2) og bringer fornyelse som Herrens herlighet i templet (2 Krøn 7,1).

13. Den samme Guds Ånd, som "svevde over vannene" i skapelsen, kom ned over Maria (Luk 1,35) og unnfanget Jesus. Det var Den hellige ånd som gav Jesus kraft i hans dåp (Mark 1,10) og gjorde ham klar for oppdraget (Luk 4,14, 18). Jesus Kristus, fylt av Guds Ånd, døde på korset. Han ga opp sin ånd (Joh 19,30). I døden, i gravens kulde, ved Den hellige ånds makt, ble han vekket til liv, den førstefødte blant de døde (Rom 8,11).

14. Etter oppstandelsen viste Jesus Kristus seg for sine nærmeste og sendte disiplene sine ut i misjon: "Som Far har sendt meg, sender jeg dere" (Joh 20,21-22). Ved Den hellige ånds gave, "kraft fra det høye", ble de formet til et nytt fellesskap som bar vitne om håpet i Kristus (Luk 24,49; Apg 1,8). Oldkirken levde sammen og delte sine eiendeler mellom seg, i enhetens Ånd (Apg 2,44-45).

15. Åndens universelle virke i skapelsen og Åndens særlige virke i forløsningen skal til sammen forstås som Åndens misjon på vei mot en ny himmel og en ny jord, hvor Gud endelig blir "alt i alle" (1 Kor 15,24-28). Den hellige ånd virker i verden, ofte på mystisk og ukjent vis, ut over vår tanke- og fatteevne

(Luk 1,34-35; Joh 3,8; Apg 2,16-21).

16. I Bibelen finnes ulike måter å forstå Den hellige ånds rolle i misjon på. Ett perspektiv på Den hellige ånds rolle i misjon legger vekt på Den hellige ånd som helt og holdent avhengig av Kristus, som talsmann – *Paraklet* – og rådgiver etter at Kristus har gått til Far. Den hellige ånd sees på som Kristi fortsatte nærvær, med mandat til å fullføre misjonsoppgaven. En slik forståelse gir en missiologi som er opptatt av å sende ut og gå videre ut. Med et Åndsbasert (pneumatologisk) blikk på misjon forstår vi at misjon i sin kjerne er kristologisk. Den hellige ånds virke har å gjøre med frelsen i Jesus Kristus.

17. Et annet perspektiv løfter fram Den hellige ånd som "Sannhetens Ånd" som leder oss til "hele sannheten" (Joh 16,13), blåser dit han/hun vil (Joh 3,8), og slik omfavner hele kosmos. Den hellige ånd sees da som Kristi opphav, og kirken som den eskatologiske samling (*synaxis*) av Guds folk i Guds rike. Fra dette andre perspektivet følger at de troende skal gå ut i fred (i misjon) etter at de har tatt del i nattverden. I nattverden får de et glimt og en forsmak av Guds rike som skal komme. Misjon forstått som "å gå ut" er dermed et resultat av kirken, snarere enn dens opprinnelse, en "liturgi etter liturgien"⁷³.

18. Det som er klart, er at vi ved Ånden deltar i kjærlighetens misjon som er hjertet i Treenighetens liv. Resultatet er et kristent vitnesbyrd som uten stans erklærer Guds frelse gjennom Jesus Kristus og Guds levende involvering i hele den skapte verden, gjennom Den hellige ånd. Alle som svarer på utøringen av Guds kjærlighet, er invitert til å slå følge med Ånden i Guds misjon.

Misjon og skaperverkets blomstring.

19. Misjon er den treenige Guds overstrømmende og uendelige kjærlighet. Guds misjon har sin begynnelse i skapelsen. Skapelsens liv og Guds liv er sammenvevde. Guds Ånds misjon omfavner oss alle og gir nåde, på ny og på ny. Vi kalles derfor til å løfte blikket ut over en strengt menneskesentrert tilnærming. Vi er kalt til å uttrykke, gjennom vår misjon, vårt forsonede forhold til alt skapt liv. Vi hører ropet fra jorda, vi hører ropet fra de fattige, og vi vet at helt siden opprinnelsen har jorden ropt ut til Gud i klage over menneskenes urettferdighet (1 Mos 4,10).

20. I våre kirker ser vi allerede en forståelse av misjon som tar skaperverket på alvor, gjennom kampanjer for øko-rettferdighet og mer bærekraftige levesett, og gjennom utviklingen av en spiritualitet som viser mer respekt for jorda. Likevel har vi lett for å glemme at hele skaperverket er inkludert i den forsonede enheten som vi alle er kalt til (2 Kor 5,18-19). Vi tror ikke at bare sjeler skal frelses mens jorden forgår; både jorden og våre kroppar skal forvandles gjennom Åndens nåde. Himmelen og jord skal gjøres nye, slik Jesaja og Johannes Åpenbaring vitner om (Jes 11,1-9; 66,22; Åp 21,1-4).

21. Vår deltakelse i misjon må veves sammen med vårt nærvær i skaperverket og vårt liv i Ånden. Sammen, og i gjensidighet, er det dette som forvandler. Vi skal ikke søke det ene uten også å søke de andre to. Om vi gjør det, vil vi falle inn i en individualistisk spiritualitet som leder oss til en feilaktig tro på at vi kan tilhøre Gud uten å tilhøre vår neste. Vi vil ende opp med en spiritualitet som gjør oss fornøyde og likeglade, mens andre deler av skaperverket lider og lengter.

22. Vi trenger en ny omvendelse (*metanoia*) i vår misjon, som kan åpne for en ny ydmykhet når det gjelder Guds Ånds misjon. Vi forstår og praktiserer ofte misjon som noe menneskeheten gjør mot andre. Mennesker kan i stedet ta del i feiringen av Skaperens verk sammen med hele skaperverket. På mange måter har skaperverket en misjon overfor menneskene; for eksempel kan

naturen hele menneskers hjerte og kropp. I visdomslitteraturen står det om skaperverket som priser Skaperen sin (Sal 19,1-4; 66,1; 96,11-13; 98,4; 100,1; 150,6). Skaperens glede og undring over skaperverket er en av kildene til vår spiritualitet (Job 38-39).

23. Vi vil holde fast ved vår åndelige forbindelse med skaperverket. Samtidig er virkeligheten at jorda forurenses og utnyttes. Forbruksmentalitet kan ikke sikre uendelige år med vekst, men vil i stedet føre til endeløs utbytting av jordas ressurser. Menneskelig grådighet bidrar til global oppvarming og andre klimaendringer. Hvis denne tendensen fortsetter og jorden blir dødelig ødelagt, hvordan skal vi da forstå frelse? Menneskeheten kan ikke frelses alene mens resten av den skapte verden forgår. Økologisk rettferdighet kan ikke skilles fra frelsen, og frelsen kan ikke komme uten at en større ydmykhet vokser fram, som respekterer behovene til alt liv på jorden.

Åndelige gaver og gaven til å bedømme ånder

24. Den hellige ånd gir sine gaver gratis og uten å gjøre forskjell (1 Kor 12,8-10; Rom 12,6-8; Ef 4,11). Gavene skal deles og være til oppbygging for andre (1 Kor 12,7; 14,26) og hele skaperverkets forsoning (Rom 8,19-23). En av Åndens nådegaver er å bedømme ånder (1 Kor 12,10). Vi ser sporene av Guds Ånd overalt hvor livet bekreftes i all sin fylde og alle sine dimensjoner: at undertrykte settes fri, at ødelagte fellesskap forsones og blir hele, og at skaperverket gjenopprettes. Vi ser også sporene av onde ånder der hvor dødens krefter råder og livet ødelegges.

25. De tidlige kristne opplevde, slik som mange kristne i dag, en verden av mange ånder. Det nye testamentet forteller om forskjellige ånder, også onde ånder, "ånder i Guds tjeneste" (det vil si engler, Hebr 1,14), "herskere" og "makter" (Ef 6,12), dyret (Åp 13,1-7) og andre makter, både gode og onde. Apostelen Paulus vitner også om en åndelig kamp (Ef 6,10-18; 2 Kor 10,4-6) og påbudet om å stå i mot djevelen (Jak 4,7; 1 Pet 5,8). Kirkene er kalt til å kjenne og gjen-

kjenne den livgivende Ånds virke i verden, og til å slå følge med Den hellige ånd for å fremme Guds rettferdighet (Apg 1,6-8). Når vi kjenner Den hellige ånds nærvær, kalles vi til å svare, og vi oppdager at Guds Ånd ofte snur opp ned på det vante, leder oss over grenser og overrasker oss.

26. Vårt møte med den treenige Gud er et indre og personlig møte som angår vårt nærmeste fellesskap. Samtidig vender det våre blikk utover i misjonsøyemed. De klassiske symbolene og navnene som vi gir Ånden (slike som ild, lys, dogg, kilde, salvelse, helbredelse, smelting, varme, lindring, trøst, styrke, hvile, renselse, lysskinn) viser Åndens nærhet til våre liv. Ånden berører alle sider ved relasjoner, liv og skapelse som misjonen tar del i. Ånden leder oss inn i forskjellige situasjoner og øyeblikk, til møter med andre, til møteplasser og til korsveier for menneskers strev.

27. Den hellige ånd er en Ånd som gir visdom (Jes 11,3; Ef 1,17) og leder til hele sannheten (Joh 16,13). Ånden blåser til live menneskers kultur og kreativitet. Derfor er det også del av vår misjon å anerkjenne, respektere og samarbeide med livgivende visdom i alle kulturer og kontekster. Vi er lei for at misjonsaktiviteter knyttet til kolonialisering ofte har sett ned på kulturer og ikke anerkjent lokale folkegrupperes visdom. Lokal visdom og kultur som bekrefter livet, er en gave fra Guds Ånd. Vi løfter fram vitnesbyrdene til mennesker hvis tradisjoner har møtt hån og hets fra teologer og vitenskapsmenn. Deres visdom gir oss en livsviktig og noen ganger ny orientering som kan bringe oss tilbake i kontakt med Åndens liv i skapelsen, og hjelpe oss å se Gud åpenbart i skaperverket.

28. Vi skal ikke selv hevde at Ånden er med oss. Det må være noe som andre kan se gjennom det livet vi lever. Apostelen Paulus setter ord på dette når han oppfordrer kirken til å bære Åndens frukt: kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, selvbeherskelse (Gal 5,23). Når vi bærer disse fruktene, håper vi at andre kan gjenkjenne Åndens kjærlighet og makt i arbeid.

Forvandlende spiritualitet

29. Et sant kristent vitnesbyrd handler ikke bare om *hva* vi gjør i misjon, men *hvordan* vi lever ut vår misjon. Den misjonerende kirken kan bare opprettholdes av spiritualitet som er dypt forankret i Treenighetens kjærlighetsfellesskap. Spiritualitet gir våre liv sin dypeste mening. Den nærer, motiverer og beveger livsferden. Den gir energi til livet i all dets fylde og kaller til motstand mot krefter, makter og systemer som forneker, ødelegger og forringer livet.

Et sant kristent vitnesbyrd handler ikke bare om hva vi gjør i misjon, men hvordan vi lever ut vår misjon.

30. Misjonsspiritualitet er alltid forvandlende. Misjonsspiritualitet gjør motstand og vil forvandle alle verdier og systemer som ødelegger livet, i økonomien, politikken, og også kirkene våre. "Vår trofasthet mot Gud og livet vi har fått i gave av Gud nøder oss til å konfrontere avguderiske antagelser, urettferdige systemer, og politikk som undertrykker og utnytter i vår nåværende økonomiske verdensorden. Økonomi og økonomisk rettferdighet er alltid et spørsmål om tro, fordi det angår selve kjernen i Guds plan for skaperverket."⁴

Misjonsspiritualitet motiverer oss til å tjene Guds livsøkonomi, ikke mammon, å dele livet ved Guds bord heller enn å tilfredsstillen egen grådighet. Det motiverer oss til å gjøre verden bedre og utfordre de mektiges inter-

esser som ønsker å opprettholde status quo.

31. Jesus har sagt oss: "Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon" (Matt 6,24). Tanken om uhindret vekst gjennom et åpent verdensmarked er en ideologi som hevder å være uunngåelig, og som samtidig krever en uendelig rekke ofrer fra de fattige og fra naturen. "Den gir et falskt løfte om at verden kan frelses ved å skape rikdom og velstand, mens livet underkues og det avkreves full lojalitet, i tilnærmet avgudsdyrkelse."⁵ Dette globale pengesystemet beskytter en grenseløs rikdomsvekst for kun de rike og mektige, gjennom endeløs utnyttelse. Dette tårnet av grådighet truer hele Guds hus-holdning. Guds herredømme er diametralt motsatt av mammons imperium.

32. Forvandling kan forstås i lys av påskemysteriet: "Døde vi med Kristus, skal vi også leve med ham. Holder vi ut, skal vi også herske med ham" (2 Tim 2,11-12). I undertrykkelse, diskriminering og lidelse er Kristi kors Guds makt til frelse (1 Kor 1,18). Også i vår tid har mennesker måtte bøte med livet for sitt kristne vitnesbyrd. De minner oss alle om hva det koster å være en disippel. Ånden gir kristne mot til å leve ut sin overbevisning, selv i møte med forfølgelse og martyrium.

33. Korset kaller til omvendelse i lys av maktmisbruk og bruk av feil slags makt i misjon og i kirken. "Vi kjenner uro over forskjellene og ubalansen i makt som splitter og plager oss i kirken og verden. Vi kalles til omvendelse, til en kritisk refleksjon om maktsystemer, og til etterrettelig bruk av maktstrukturer."⁶ Ånden myndiggjør de maktesløse og utfordrer de mektige til å si fra seg sine privilegier til fordel for de umyndiggjorte.

34. Å oppleve liv i Ånden er å smake livet i all dets fylde. Vi er kalt til å vitne om en vei mot livet og til å feire alt det Ånden kaller fram til liv. Vi vandrer i solidaritet, for å krysse elvene av fortvilelse og angst (Sal 23, Jes 43,1-5). Misjon kaller fram en fornyet bevissthet i oss, en bevissthet om at Den hellige ånd møter oss og utfordrer oss på alle nivåer av livet, og bringer fornyelse og endring til steder og tider for våre personlige

og kollektive vandringar.

35. Den hellige ånd er til stede sammen med oss, som en venn, men aldri forutsigbar eller "tam". Blant Åndens overraskelser er måtene Gud virker fra steder som kan se ut til å være helt marginale, og gjennom mennesker som anses som utstøtte.

Frigjøringens Ånd: Misjon fra randsonene

36. Guds hensikt med verden er ikke å skape en annen verden, men å gjenskape det Gud allerede har skapt i kjærlighet og visdom. Jesus begynte sin tjeneste ved å erklære at det å være fylt av Ånden betyr å sette undertrykte fri, å gi blinde synet igjen, og å rope ut et nådens år fra Herren (Luk 4,16-18). Han utførte dette oppdraget, denne misjonen, ved å velge å være sammen med mennesker som var marginaliserte, ikke ut fra en paternalistisk veldedighet, men fordi forholdene de levde under, vitnet om verdens syndighet, og lengslene deres etter liv gav pekepinner på Guds hensikter.

37. Jesus Kristus møter og omfavner dem som er mest marginaliserte i samfunnet for å konfrontere og forvandle alt som hindrer liv. Det gjelder kulturer og systemer som skaper og opprettholder utbredt fattigdom, diskriminering og umenneskeliggjøring, og som utnytter eller ødelegger mennesker og jorden.

Misjon fra randsonene etterlyser en forståelse av komplekse maktdynamikker, globale systemer og strukturer, og lokale, kontekstuelle virkeligheter. Kristen misjon har noen ganger blitt forstått og praktisert på måter som ikke erkjente at Gud tar side med dem som marginaliseres. Derfor inviterer misjon fra randsonene kirken til å tenke om igjen om misjon, som et oppdrag fra Guds Ånd som arbeider for en verden hvor det er liv og overflod til alle.

Hvorfor randsoner og marginalisering?

38. Misjon fra randsonene søker å motvirke urettferdighet i liv, kirke og misjon. Den vil være en alternativ, misjonal bevegelse som

går på tvers av oppfatningen om at misjon bare kan drives av de mektige overfor de avmektige, av de rike overfor de fattige, eller av de privilegerte overfor de marginaliserte. Slike innfallsvinkler kan forsterke undertrykkelse og marginalisering. Misjon fra randsonene tar med i betraktningen at det å være i sentrum betyr å ha adgang til systemer som bekrefter og beskytter ens rettigheter, frihet og individualitet; å leve i marginalisering betyr ekskludering fra rettferdighet og verdighet.

Å leve i samfunnets randsoner kan, like fullt, gi sin egen lærdom. Mennesker som opplever marginalisering, har handlingsrom, og kan ofte se det som ikke er synlig fra sentrum. Mennesker som opplever marginalisering og er utsatte og sårbare, vet ofte hvilke ekskluderende krefter det er som truer deres overlevelse, og de kjenner selv best hvor prekære kampene er; mennesker i privilegerte posisjoner har mye å lære av det daglige strevet marginaliserte mennesker lever med.

39. Marginaliserte mennesker har gaver, gitt dem av Gud, som de ikke får brukt til fulle fordi de umyndiggjøres, nektes adgang til muligheter, og/eller nektes adgang til rettferdighet. Gjennom kampen i og for livet bærer marginaliserte mennesker med seg et aktivt håp, en kollektiv motstand, og en utholdenhet som behøves for å være tro mot Guds lovede herredømme.

40. Konteksten for misjonsvirksomhet påvirker dens omfang og egenart. Derfor må de sosiale omgivelsene hvor misjonsarbeid skjer, tas i betraktning. I refleksjon rundt misjon må vi erkjenne at forskjellige

verdistandpunkt former perspektivene på og i misjon. Målet med misjon er ikke kun å flytte mennesker fra periferien til maktens sentrum, men å konfrontere dem som forblir sentrum ved å la andre forbli marginaliserte. Kirkene må også *forvandle* maktstrukturer.

41. Dominerende forståelser av misjon har, både før og nå, vært rettet *mot* mennesker i samfunnets randsoner. De har blitt sett på som mottakere og ikke aktive deltakere i misjonsvirksomhet. Misjon uttrykt på denne måten har for ofte vært delaktig i undertrykkende og livsfornektende systemer. Den har tatt side med de privilegerte i sentrum og i liten grad klart å utfordre økonomiske, sosiale, kulturelle og politiske systemer som marginaliserer grupper av mennesker.

Misjon fra sentrum motiveres av en paternalistisk innstilling og en opplevelse av å være mer verdt enn andre. Historisk har denne tradisjonen satt et likhetstegn mellom kristendom og vestlig kultur. Det har hatt negative konsekvenser, inkludert blindhet for det hele mennesket hos dem som er ofre for en slik marginalisering.

42. Mange samfunn, kulturer, sivilisasjoner, nasjoner og også kirker har mislyktes i å respektere verdigheten til og verdien av alle mennesker. Dét er noe mange marginaliserte mennesker har kjent på kroppen. Urettferdighet er kilden til ulikheter som igjen gir seg utslag i marginalisering og undertrykkelse. Guds ønske om rettferdighet kan ikke skilles fra Guds natur og myndighet: "For Herren deres Gud er Gud over alle guder og Herre over alle herrer ... som gjør rett mot farløse og enker og elsker innflytterne i landet, så han gir dem mat og klær" (5 Mos 10,17-18). All misjonsvirksomhet må, derfor, beskytte hvert menneskes hellige verdi og jordens hellige verdi (jf. Jes 58).

Misjon som kamp og motstand

43. I bekreftelsen av Guds misjon (*missio Dei*) ligger også troen på Gud som en som griper inn i historien og i skapelsen, i tid og rom, og som søker livets fylde for hele jorden gjennom rettferdighet, fred og forsoning.

Deltakelse i Guds ustanselige frigjøring og forsoning gjennom Den hellige ånd innebærer derfor, blant annet, å gjenkjenne og avsløre de onde kreftene som utnytter og binder. Det kan, for eksempel, handle om å påpeke patriarkalske ideologier, å hevde urfolks rett til selvbestemmelse eller å utfordre strukturell rasisme og kaste-diskriminering.

Guds hensikt med verden er ikke å skape en annen verden, men å gjenskape det Gud allerede har skapt i kjærlighet og visdom.

44. Kirkens håp har sitt feste i løftet om oppfyllelsen av Guds herredømme. Da skal relasjonene mellom Gud og menneskeheten og hele skaperverket gjenopprettes. Selv om dette er en visjon som omhandler endetiden, kan den gi styrke og rettleiding til vår deltakelse i Guds frelsesverk i dag, mens vi venter på Jesu gjenkomst.

45. Å delta i Guds misjon er å følge i Jesu fotspor. Jesus kom for å tjene, ikke for å la seg tjene (Mark 10,45); han rev ned de sterke og mektige og løftet opp de lave (Luk 1,46-55); og hans kjærlighet var preget av gjensidighet og gjensidig avhengighet. Det kreves derfor en beslutning om å kjempe og stå imot kreftene som hindrer det som Gud ønsker for alle: liv i overflod. Det kreves en vilje til å arbeide sammen med alle mennesker som er med i bevegelser og initiativ dedikert til rettferdighet, verdighet og liv.

Misjon på søken etter rettferdighet og inkludering

46. De gode nyhetene om Guds herredømme handler om løftet om en virkeliggjort rettferdig og inkluderende verden. Inkludering oppmuntrer rettferdige relasjoner mellom mennesker og i hele skaperverket, med gjensidig respekt og bekreftelse av hverandres hellige verdi. Inkludering er også grunnlaget for at alle skal kunne delta fullt ut i fellesskapet. I dåpen i Kristus får vi del i et livs-langt kall til å vitne om dette håpet, ved å overvinne det som stenger, og finne en felles identitet under Guds myndighet (Gal 3,27-28). Derfor er diskriminering, uansett sort, mot hvilket som helst menneske, uakseptabelt i Guds øyne.

47. Jesus lover at de siste skal bli de første (Matt 20,16). Når kirken i praksis viser radikal gjestfrihet overfor fremmede og samfunnets fremmedgjorte, viser den vilje til å gjøre gudsríkets verdier til sine egne. Når kirken kritiserer selvopptattheten som styrer mange liv, skaper den rom for gudsríkets i menneskers eksistens. Når kirken velger bort vold, både fysisk, psykologisk og åndelig, i personlige relasjoner eller i økonomiske, politiske og sosiale systemer, da vitner den om gudsríkets virke i denne verden.

48. I virkeligheten er det heller slik at misjon, penger og politisk makt er strategiske partnere. Selv om teologi og misjon i ord framhever kirkens oppdrag som å være i solidaritet med de fattige, er realiteten at kirken kan være mye mer opptatt av å være i maktens sentrum, å spise med de rike og å drive lobby for penger til å opprettholde kirkelige byråkratier. Dette gir særlige utfordringer til refleksjonen rundt hva som er godt nytt for mennesker som er privilegerte og mektige.

49. Kirken er kalt til å virkeliggjøre Guds hellige og livsbekreftende plan for verden, slik den er åpenbart i Jesus Kristus. Det innebærer en avvisning av verdier og praksis som undergraver fellesskapet. Kristne er kalt til å erkjenne at alle former for diskriminering er synd, og til å forvandle urettferdige strukturer. Dette kallet fremmer noen særlige

forventninger til kirken. Den må nekte å beskytte undertrykkende krefter i egne rekker, og i stedet være et fellesskap på tvers av kulturer. Det bibelske mandatet til paktens folk i både det nye og det gamle testamentet kan sammenfattes i påbudet: "Slik skal det ikke være blant dere" (Matt 20,26).

Som et fellesskap av uperfekte mennesker, og som del av en skapelse som stønner i smerte og lengter etter forløsning, kan det kristne fellesskapet være et håpstejn og et uttrykk for Guds rike her på jorden.

Misjon som legedom og helhet

50. Arbeid for å gjøre mennesker og samfunn hele er et viktig uttrykk for misjon. Helbredelse var ikke bare et sentralt trekk ved Jesu tjeneste, men også del av hans kall til sine etterfølgere om å fortsette det han hadde begynt på (Matt 10,1). Helbredelse er også en av Den hellige ånds nådegaver (1 Kor 12,9; Apg 3). Ånden gir kirken kraft til en misjon som styrker livet. Det inkluderer på den ene siden bønn, sjelesorg og profesjonell helsehjelp. På den andre siden inkluderer det profetisk kritikk av lidelsens rot, arbeid for å forvandle strukturene som opprettholder urettferdighet, og støtte til vitenskapelig forskning.

51. Helse er mer enn fysisk og/eller psykisk

velvære, og det å bli hel er ikke først og fremst et medisinsk fenomen. En slik forståelse av helse er i overensstemmelse med kirkens bibelteologiske tradisjon, som ser mennesket som en flerdimensjonal enhet, og kropp, sjel og sinn som del av det samme hele, og som gjensidig avhengige av hverandre. Slik bekreftes også de sosiale, politiske og økologiske dimensjonene av det å være et helt menneske. Helse, forstått som helhet, henger sammen med Guds løfte om tidens slutt, samtidig som det er en reell mulighet for nåtiden.⁷ Helhet er ikke en statisk, harmonisk balanse. Helhet er å leve i fellesskap med Gud, mennesker og skaperverk.

Individualisme og urettferdighet er hindringer i veien når fellesskap skal bygges, og er derfor også en hindring for helhet. Diskriminering på bakgrunn av medisinsk tilstand eller funksjonshemning – inkludert hiv og aids – er mot Jesu Kristi lære. Vi kan få øye på Guds rike på jord når vi åpner opp for de delene av våre liv, som individer eller samfunn, som ofte utelates. Vi kan få øye på Guds herredømme på jord der hvor det som er oversett eller marginalisert, inkluderes i kjærlighet, slik at vi erfarer helhet.

52. I samfunnet sees ofte funksjonshemning eller sykdom som et tegn på synd eller et medisinsk problem. Den medisinske modellen har lagt vekt på at det som er "feilen" i mennesket, skal rettes på eller fjernes. Men mange som er marginaliserte, ser ikke på seg selv som "mangelfulle" eller "syke". Bibelen forteller om mange situasjoner hvor Jesus helbredet mennesker som led av forskjellige sykdommer, men hvor han også (og det var vel så viktig) ga mennesker tilbake deres berettigede plass i samfunnsveven. Helbredelse handler i større grad om gjenoppretting av helhet enn om å rette på noe som ansees som feil. For å bli hel, må de delene som har blitt støtt ut, hentes inn igjen. Skylapptanker om friskhet må overvinnes for å åpne for et bibelsk fokus. Misjon bør oppmuntre til at mennesker med funksjonshemninger og sykdom kan delta til fulle i kirken og samfunnet.

53. Målet for kristen, medisinsk misjon er

helse for alle, i betydningen at alle mennesker på jorden skal ha adgang til helsestell av god kvalitet. Kirkene kan være, og er, involverte i helse og legedom bredt forstått. Kirker bygger opp eller støtter klinikker og misjonssykehus. De tilbyr rådgivning, omsorgsgrupper og helseprogrammer. Lokale kirker kan lage grupper som besøker syke medlemmer av menigheten.

Prosesser for å gjøre hel kan inneholde bønn med og for de syke, bekjennelse og tilgivelse, håndspåleggelse, salving med olje, og bruk av karismatiske åndelige nådegaver (1 Kor 12). Men det må også sies at upassende former for kristen tilbedelse kan skade mennesker dypt. Dette gjelder for eksempel seierssikre helbredelsestjenester hvor den som helbreder, gis mer ære enn Gud, og hvor falske forhåpninger tennes. En kritisk sans er ikke en fornektelse av Guds underfulle inngripen og helbredelse av mennesker i enkelte tilfeller.

54. Som et fellesskap av uperfekte mennesker, og som del av en skapelse som stønner i smerte og lengter etter forløsning, kan det kristne fellesskapet være et håps-tegn og et uttrykk for Guds rike her på jorden (Rom 8,22-24). Den hellige ånd arbeider for rettferdighet og for å gjøre hel på mange måter og vil gjerne bo i og iblant det fellesskapet som er kalt til å legemliggjøre Kristi misjon.

Fellesskapets Ånd: Kirke i bevegelse

Guds misjon og kirkens liv

55. Kirkens liv vokser ut av den treenige Guds kjærlighet. "Gud er kjærlighet" (1 Joh 4,8). Misjon er et svar på Guds oppmuntrende kjærlighet som vises i skapelse og forløsning. "Guds kjærlighet inviterer oss" (*Caritas Christi urget nos*). Dette fellesskapet (*koinonia*) åpner hjertene og livene våre for våre brødre og søstre som også er med og deler Guds kjærlighet (2 Kor 5,18-21). Kirken lever i denne Guds kjærlighet og er da kalt til å bli godt nytt for alle. Overfloden av kjærlighet som den treenige Gud deler med oss, er kilden til all misjon og evangelisering.

56. Guds kjærlighet, åpenbart i Den hellige ånd, er en inspirerende gave til hele menneskeheten "til alle tider og på alle steder"⁸ og for alle kulturer og situasjoner. Den hellige ånds mektige tilstedeværelse er åpenbart i Jesus Kristus, den korsfestede og oppstandne. Den åpner for oss livets fylde, som er Guds gave til hver av oss. Gud er til stede i kirken gjennom Kristus i Den hellige ånd og åpenbarer Guds hensikter for verden. Gud myndiggjør kirkens medlemmer og gjør oss i stand til å delta i virkeliggjøringen av Guds hensikter.

57. Kirken har ikke alltid vært til. Den ble til, både teologisk og empirisk, for at misjon skulle kunne skje. Det er ikke mulig å skille kirke og misjon når vi ser på opprinnelse og formål. Kirkens mål er å oppfylle Guds misjons hensikt. Forholdet mellom kirke og misjon er veldig nært fordi den samme Kristi Ånd som styrker kirkens misjon, også er kirkens liv. Idet han sendte kirken inn i verden, pustet Jesus Kristus Den hellige ånd inn i kirken (Joh 20,19-23). Derfor kan vi si

at kirker er til ved misjon, på samme måte som ild er til ved å brenne. Hvis den ikke driver misjon, slutter den å være kirke.

58. Når Guds misjon er utgangspunktet, blir det ekklesiologiske perspektivet "nedenfra". I et slikt perspektiv er det ikke kirken som har en misjon, men misjonen som har en kirke. Misjon er ikke et prosjekt for å utvide kirker. Misjon er at kirken levendegjør Guds frelse i verden. Fra dette følger en dynamisk forståelse av kirkens apostolat: dette apostolatet skal ikke bare verne kirkens tro gjennom tidene, men også delta i den apostoliske sendelsen. Derfor må kirkene først og fremst være misjonerende kirker.

Guds misjon og kirkens enhet

59. Å leve ut vår tro i fellesskap er en viktig måte å være med i misjon på. Gjennom dåpen blir vi brødre og søstre som hører sammen i Kristus (Hebr 10,25). Kirken er kalt til å være et inkluderende fellesskap som ønsker alle velkommen. Gjennom ord og gjerning og i sitt vesen gir kirken en forsmak på og et vitnesbyrd om visjonen om det kommende Guds herredømme. Kirken er at de trofaste *kommer sammen og går videre ut i fred*.

60. Både i praksis og i teologi hører misjon og enhet sammen. Sammenslåingen av det Internasjonale misjonsrådet (IMC) og Kirkenes Verdensråd i 1961 var et betydelig steg i så måte. Denne historiske erfaringen oppmuntrer oss til å tro at misjon og kirke kan finne sammen. Like fullt er dette målet ennå ikke helt nådd. Vi må fortsette denne ferden med nye forsøk i vårt århundre, slik

at kirken virkelig blir misjonerende.

61. Kirkene innser i dag at de på mange måter ennå ikke er gode virkeliggjørere av Guds misjon. Noen ganger opprettholdes en opplevelse av et skille mellom misjon og kirke. Mangelen på full og ekte enighet i misjon skader fortsatt troverdigheten til Guds misjon i denne verden. Vår Herre ba: "Må de alle være ett... for at verden skal tro" (Joh 17, 21). Slik henger misjon og enhet nøye sammen. Derfor er det også behov for at vi utvider våre refleksjoner om kirke og enhet til en enda bredere forståelse av enhet: menneskehetens enhet, og til og med den kosmiske enhet av hele Guds skaperverk.

62. Den sterke konkurransetanken som preger den frie markedsøkonomien har dessverre også påvirket noen kirker og kirkelige bevegelser til å prøve å være "vinnere" fremfor andre. Dette kan til og med lede til bruk av aggressive taktikker for å overtale kristne som allerede hører til i en kirke, om å forandre sin tilhørighet. Å søke vekst i antall for enhver pris, er ikke i samsvar med den respekten for andre som Kristi disipler skal vise. Jesus ble ikke vår Kristus gjennom makt eller penger, men ved å gi avkall på seg selv (kenosis) og ved å dø på korset. En slik ydmyk forståelse av misjon preger ikke bare våre metoder; den går til kjernen av vår tro på Kristus. Kirken er en tjener for Guds misjon og ikke dens mester. Den misjonerende kirken priser Gud i uselvisk kjærlighet.

63. Kristne fellesskap er kalt, i all sin forskjellighet, til å finne og praktisere felles vitnesbyrd i god samarbeidsånd. Dette gjelder også gjensidig respektfulle og ansvarlige former for evangelisering. Felles vitnesbyrd er det "kirkene, selv når de er splittet, bærer sammen, særlig gjennom felles handling, ved å hente fram de Guds gaver av sannhet og liv som de allerede deler og har erfart sammen."⁹

64. Kirkens misjonsidentitet betyr også at kirker og kristne organisasjoner og bevegelser kan forholde seg tettere til hverandre. Sammenslåingen av IMC og KV gav et nytt rammeverk for å snakke om

kirkens enhet og misjon. Mens diskusjoner om enhet i stor grad har handlet om strukturelle spørsmål, kan misjonsorganisasjonene representere fleksibilitet og støtte i misjon. Mens kristne organisasjoner kan finne etterrettelighet og retning gjennom kirkelig forankring, kan parakirkelige strukturer hjelpe kirkene til ikke å glemme sitt dynamiske disippelskap.

65. Kommissjonen for verdensmisjon og evangelisering (CWME) er den direkte arvtager til initiativene under Edinburgh 1910 om samarbeid og enhet. De gir en struktur for at kirker og misjonsorganisasjoner kan søke å uttrykke og styrke enheten i misjon. Som del av KV har CWME kunnet møte nye forståelser av misjon og enhet fra katolske, ortodokse, anglikanske, protestantiske, evangelikale, pentekostale og uavhengige kirker fra hele verden. Rammeverket til KV har særlig muliggjort en nær arbeidsrelasjon med Den romersk-katolske kirke. Et stadig sterkere samarbeid med evangelikale, og særlig Lausanne-bevegelsen for verdens-evangelisering og Den evangeliske allianse (World Evangelical Alliance), har også gitt rike bidrag til den økumeniske, teologiske refleksjonen om misjon i enhet. Sammen deler vi en visjon om at hele kirken skal vitne om hele evangeliet til hele jorden.¹⁰

66. Den hellige ånd, enhetens Ånd, bringer også mennesker og kirker sammen for å feire enhet i mangfold på en både proaktiv og konstruktiv måte. Ånden gir både en dynamisk kontekst og de nødvendige ressurser for at folk kan utforske forskjeller i trygge, positive og oppmuntrende omgivelser, for å kunne vokse til et inkluderende og gjensidig ansvarlig fellesskap.

Gud myndiggjør kirken i misjon

67. Gjennom Kristus i Den hellige Ånd lever Gud i kirken, og myndiggjør og gir kraft til kirkens medlemmer. Slik blir misjon en sterk indre trang for kristne (1 Kor 9,16), og til og med en prøve og et tegn på et oppriktig liv i Kristus. Det har sine røtter i de dyptgående kravene Kristi kjærlighet stiller og det er en trang til å invitere andre til å ta del i det liv

og den overflod som Jesus kom for å dele. Å delta i Guds misjon burde derfor være naturlig for alle kristne og alle kirker, ikke bare for enkelte individer og spesialiserte grupper.¹¹

68. Det kristne budskapet om Guds rike kjærlighet til menneskeheten og hele skaperverket blir troverdig hvis vi klarer å snakke med én stemme, der det er mulig, og sammen vitne og fortelle om det håpet vi eier (1 Pet 3,15). Kirkene har derfor utarbeidet en rekke felles erklæringer, som i noen tilfeller har skapt enhet mellom kirker, og brakt kirker sammen. Kirkene har også engasjert seg i dialoger på søken etter å gjenopprette enheten mellom alle kristne som en levende organisme som gjør hel og forsoner. I hjertet av dagens misjonsteologi finner vi en gjenoppdaging av Den hellige ånds virke for å gjøre hel og forsoner. Det har også betydelige økumeniske ringvirkninger.¹²

69. "Synlig" enhet mellom kirker kan ha stor betydning, men enhet skal ikke bare søkes på det organisatoriske nivået. Fra et misjonsperspektiv er det viktig å ta stilling til hva som fremmer Guds misjon. Med andre ord: Enhet i misjon er grunnlaget for synlig enhet mellom kirker, og har også konsekvenser for kirkens ordening. Forsøk på å oppnå enhet må være i tråd med det bibelske kallet om å søke rettferdighet. Vårt kall til å fremme rettferdighet kan noen ganger innebære at vi må bryte ut av en falsk enhet som bringer til taushet og undertrykker. Ekte enhet er alltid inkluderende og tuftet på respekt for andre.

70. I dagens kontekst av store, globale migrasjonsstrømmer blir kirkenes vilje til enhet utfordret på praktiske, konkrete måter. Vi leser: "Glem ikke å være gjestfrie, for på den måten har noen hatt engler som gjester, uten å vite det" (Hebr 13,2). Kirkene kan være et trygt sted for migrantgrupper; de kan også være strategiske startpunkt for tverrkulturelle møter.¹³ Kirkene er kalt til å tjene Guds misjon uavhengig av etniske og kulturelle grenser og bør bygge opp flerkulturell tjeneste og misjon som et konkret uttrykk for felles vitnesbyrd i mangfold. En mulig konsekvens kan være standpunkt til fordel for rettferdighet i migrasjonspolitik,

og motstand mot fremmedfrykt og rasisme. Kvinner, barn og papirløse arbeidstakere er ofte blant de mest sårbare migrantene i enhver kontekst. Men, kvinner går også ofte i bresjen for nye tiltak blant immigranter.

71. Guds gjestfrihet kaller oss til å se forbi en polarisert oppfatning av kulturelt dominerende grupper som vertskap, og migranter og minoritetsgrupper som gjester. I stedet, i lys av Guds gjestfrihet, er Gud vertskap, og vi inviteres alle av Ånden til å delta med ydmykhet og gjensidighet i Guds misjon.

Lokalmenigheter: nye initiativ

72. Vi er glade for enhetens ånd i Kirken. Samtidig er det viktig å respektere at hver enkelt lokalmenighet ledes av Ånden til å respondere på deres egen kontekst og virkelighet. Dagens endrede verden kaller lokale menigheter til å ta nye initiativ. I det sekulariserte, globale nord, for eksempel, har nye former for kontekstuell misjon redefinert og revitalisert kirker. Blant disse nye formene finner vi en ny interesse for ordensfellesskap, nye former for 'kirke', og nye uttrykk for kirke. Å få utforske nye måter å være kirke på, kan være særlig relevant for unge mennesker. Noen kirker i det globale nord møtes nå på puber, i kafeer eller i ombygde kino-saler. Online-møter med kirke og kirkeliv er et populært alternativ for unge mennesker som tenker ikke-lineært, visuelt og erfaringsbasert.

73. Lokalmenigheter har det samme privilegiet som den tidlige kirke i Apostlenes gjerninger: De danner et fellesskap som kjennetegnes av den oppstandne Kristi nærvær. Mange menneskers valg om å bli medlem eller ikke i kirken, henger nøye sammen med deres (positive eller negative) erfaringer med en lokal menighet. Lokalmenigheten kan slik være enten en snublestein eller et redskap for forvandling. Det er derfor avgjørende at lokalmenigheter stadig fornyes og inspireres av misjonens Ånd. Lokalmenigheter er førstelinjen og de fremste aktørene i misjon.¹⁴

74. Gudstjeneste og sakramentene spiller en

sentral rolle i utformingen av forvandlerende spiritualitet og misjon. Å lese Bibelen kontekstuellet er en grunnleggende ressurs for lokalmenigheter, og løfter menigheten fram som budbærere og vitner om Guds rettferdighet og kjærlighet. Liturgi i helligdommen er bare fullt ut troverdig når vi lever ut Guds misjon i våre lokalsamfunn, i vår hverdag. Lokalmenigheter er derfor nødt til å gå ut av egne komfortsoner og krysse grenser for Guds misjons skyld.

75. Mer enn noen gang før kan lokalmenigheter spille en nøkkelrolle i dag ved å legge vekt på møter på tvers av kulturelle og etniske skiller, og ved å bekrefte kulturforskjeller som en gave fra Ånden. Migrasjon trenger ikke sees på som et problem. Det gir kirker nye muligheter til å gjenopplade seg selv. Det inspirerer framveksten av tverrkulturelle og flerkulturelle kirker på lokalplanet. Alle kirker kan være med og skape rom for at forskjellige kulturfellesskap kan komme sammen. Alle kirker kan oppdage spennende muligheter for å uttrykke interkulturell misjon i vår tid, på hver sine steder.

76. Lokalmenigheter kan også, som aldri før, få kontakter andre steder i verden. Mange inspirerende og forvandlerende relasjoner bygges opp mellom kirker som geografisk sett er langt fra hverandre, og forholder seg til veldig forskjellige kontekster. Dette åpner for kreative muligheter, men innebærer også farer for å falle i grøfta. De stadig mer populære "misjonsturene" av kort varighet kan være en hjelp til å bygge partnerskap mellom kirker i forskjellige deler av verden, men i noen tilfeller kan de bli en stor byrde for fattige, lokale kirker. I andre tilfeller overses de lokale kirkene fullstendig. Farene og den mulige skaden slike turer kan forårsake, må tas med i beregningen. Like fullt er slike muligheter til å oppleve forskjellige kulturelle og sosioøkonomiske kontekster verdifulle, og de kan føre til langsiktig endringer når de som har vært på reise, kommer hjem til sine lokalsamfunn. Utfordringen er å finne måter å bruke de åndelige gavene på slik at de bygger og styrker hele kirken og alle dens deler (1 Kor 12-14).

77. Talsmannsarbeid for rettferdighet er ikke

lenger en oppgave som kun nasjonale råd eller hovedkontorer har på sine bord. Det er en form for vitnesbyrd som kaller på lokale kirkers engasjement. KVs "Tiår mot vold" (2001-2011) ble avsluttet med en oppfordring på den globale, kirkelige fredskonferansen *International Ecumenical Peace Convocation*: "Kirkene må bidra til å identifisere valgene i hverdagen som bryter eller beskytter menneskerettigheter, likestilling, klimarettferdighet, enhet og fred."¹⁵ Lokale kirkers ankerfeste i hverdagslivet gir dem både legitimitet og motivasjon i kampen for rettferdighet og fred.

78. Kirken i enhver geopolitisk eller sosioøkonomisk kontekst er kalt til tjeneste (diakonia) – å leve ut troen og håpet som kjennetegner fellesskapet av Guds folk, og slik vitne om hva Gud har gjort i Jesus Kristus. Gjennom tjeneste deltar kirken i Guds misjon og følger i fotsprene til sin tjenende Herre. Kirken er kalt til å være et diakonalt fellesskap som holder fast ved tjenestens makt heller enn herskermakten, og som muliggjør liv og nærer livsस्पिरेne. Gjennom sin diakonale tjeneste vitner kirken om Guds forvandlerende nåde og bærer fram løftet om Guds herredømme.¹⁶

79. Ettersom kirken mer og mer oppdager sin identitet som et misjonerende fellesskap, uttrykker dens utadvendte virke seg i form av evangelisering.

Pinsens Ånd: Godt nytt til alle

Kallet til evangelisering

80. Vitnesbyrdet (*martyria*) gir seg konkret uttrykk i form av evangelisering – en formidling av hele evangeliet til alle mennesker i hele verden.¹⁷ Dens mål er verdens frelse og den treenige Guds ære. Evangelisering er misjonsaktivitet som gir eksplisitt og tydelig uttrykk for at Jesus Kristus ble menneske, led og oppsto uten å sette grenser for hvem som kan reddes av Guds nåde. Den søker å dele den gode nyheten med alle som ennå ikke har hørt den, og inviterer dem til en erfaring av liv i Kristus.

81. "Evangelisering er det som strømmer fra hjerter som er fylt av Guds kjærlighet for dem som ennå ikke kjenner Ham."¹⁸ I pinsen kunne ikke disiplene la være å fortelle om Guds store verk (Apg 2,4; 4,20). "Evangelisering" utelukker ikke de forskjellige dimensjonene ved misjon, men fokuserer særlig på eksplisitt og bevisst formidling av evangeliet, deri "invitasjonen til personlig omvendelse til et nytt liv i Kristus og til etterfølgelse".¹⁹ Den hellige ånd kaller noen til å bli evangelister (Ef 4,11) og oss alle til å fortelle om det håpet vi eier (1 Pet 3,15). Det er ikke bare individer som er kalt til å evangelisere, men hele kirken i fellesskap (Mark 16,15; 1 Pet 2,9).

82. Dagens verden kjennetegnes av ekstreme utslag av religiøse identiteter og overbevisninger som ødelegger og utøver vold i Guds navn, heller enn å hele og beskytte samfunn. I en slik kontekst er det viktig å huske at proselyttisme ikke er en legitim måte å drive evangelisering på.²⁰ Den hellige ånd velger å virke sammen med menneskers formidling av evangeliet i ord

og handling (jf. Rom 10,14-15; 2 Kor 4,2-6), men det er bare Guds ånd som skaper nytt liv og lar mennesker bli født på ny (Joh 3,5-8; 1 Tess 1,4-6). Vi vet at evangelisering i noen tilfeller har blitt forvrengt og har mistet sin troverdighet fordi noen kristne har tvunget fram "omvendelser" ved vold eller ved maktmisbruk. Samtidig ser vi at anklager om tvangsomvendelser i noen kontekster brukes av majoritetsgrupper for å holde marginaliserte grupper i sjakk, i undertrykte roller og under inhumane forhold.

83. Evangelisering er å dele sin tro og overbevisning med andre, og å invitere dem til etterfølgelse, uansett hvilken religiøs tradisjon de tilhører. En slik deling skal finne sted i tillit og ydmykhet, og være et uttrykk for vår uttalte kjærlighet til vår verden. Hvis vi hevder at vi elsker Gud og vår neste, men ikke haster med å dele de gode nyhetene med dem med redelighet, da lurer vi oss selv, og er ikke troverdige i vår kjærlighet til verken Gud eller mennesker. Det finnes ingen større gave vi kan gi til våre medmennesker enn å dele eller vise Guds kjærlighet, tilgivelse og nåde i Kristus.

84. Evangelisering fører til omvendelse, tro og dåp. Når vi hører sannheten om synd og ondskap, kreves det et svar – positivt eller negativt (Joh 4,28-29, jf. Mark 10,22). Sannheten provoserer fram omvendelse, og holdninger, prioriteringer og mål endres. Sannheten fører med seg frelse for de fortapte, legedom for de syke og frigjøring av de undertrykte og hele skaperverket.

85. "Evangelisering" utelukker ikke de forskjellige dimensjonene ved misjon, men fokuserer på eksplisitt og bevisst formidling

av evangeliet, inkludert "invitasjonen til personlig omvendelse til et nytt liv i Kristus og til etterfølgelse".²¹ I forskjellige kirker er det også forskjellige oppfatninger av hvordan Ånden kaller oss til å evangelisere i våre kontekster. For noen er evangelisering først og fremst å lede mennesker til en personlig omvendelse til Jesus Kristus.

For andre handler evangelisering om å være i solidaritet og gi kristent vitnesbyrd ved å ledsage undertrykte folk og grupper. For andre igjen er evangelisering én del av Guds misjon. Forskjellige kristne tradisjoner bruker forskjellige ord og begrep om misjon og evangelisering. Vi vet like fullt at Ånden kaller oss til en felles forståelse av evangelisering, grunnfestet i kirkens liv lokalt, hvor gudstjeneste (*leiturgia*) henger nøye sammen med vitnesbyrd (*martyria*), tjeneste (*diakonia*) og fellesskap (*koinonia*).

Evangelisering på Kristi måte

86. Evangelisering er å dele de gode nyhetene i både ord og handling. Evangelisering gjennom ord, taler og forkynnelse av evangeliet (*kerygma*) er dypt bibelsk. Men hvis våre ord ikke finner gjenklang i våre handlinger, så er vårt evangelium falskt. Kombinasjonen av talte ord og synlig handling er vårt vitnesbyrd om Guds åpenbaring i Jesus Kristus og hans hensikter. Evangelisering er nært beslektet med enhet: Kjærligheten til hverandre er en demonstrasjon av det evangeliet vi forkynner (Joh 13,34-35), og splittelse er en beskjæmmelse av evangeliet (1 Kor 1).

87. Vi kjenner til både gamle og nye eksempler på kristne som i trofasthet og ydmykhet har gjort tjeneste i sine lokale kontekster, og Den hellige ånd har virket sammen med dem og skapt liv og overflod. Vi vet også at mange kristne som har levd og arbeidet som misjonærer langt unna sine egne kulturer, har gjort det med ydmykhet, gjensidighet og respekt; Guds Ånd rørte også ved de samfunnene og skapte forvandling.

88. Dessverre har evangelisering noen ganger blitt gjort på måter som svikter

heller enn levendegjør evangeliet. Når dette skjer, bør anger også følge. Misjon på Kristi måte er en bekreftelse av andres verdighet og rettigheter. Vi er kalt til å tjene andre slik Kristus gjorde (jf. Mark 10,45; Matt 25,45), uten å utnytte eller lokke og lure.²² I våre individfokuserede kontekster kan evangelisering fort forstås som salg og kjøp av et "produkt", der vi velger hvilke sider av kristent liv vi ønsker å ha del i. Men Ånden forkaster ideen om at Jesu gode nyheter for alle mennesker kan bli del av et forbruk i kapitalistisk forstand. Ånden kaller oss til omvendelse og forvandling på et personlig plan, og leder oss til bekjennelsen av liv og overflod for alle.

89. Genuin evangelisering bygger på ydmykhet og respekt for alle og blomstrer der det er rom for dialog. Den fremmer evangeliets budskap om legedom og forsoning, i ord og gjerning. "Evangelisering kan ikke finnes uten solidaritet; og kristen solidaritet kan ikke finnes uten at også budskapet deles om Guds kommende herredømme."²³ Evangelisering oppmuntrer derfor til styrkede relasjoner mellom mennesker og i samfunn. Slike ekteføyte relasjoner finner ofte god grobunn i lokale trosfellesskap og har sin basis i lokale kulturer. Kristent vitnesbyrd skjer like mye ved vårt nærvær som ved våre ord. I situasjoner hvor det ikke er mulig å vitne offentlig om sin tro uten å risikere livet, så kan et virkningsfullt alternativ være å helt enkelt leve evangeliet.

90. Genuin evangelisering skjer med blikk for de konfliktene som finnes mellom mennesker og samfunn med forskjellige religiøse overbevisninger og forskjellige fortolkninger av kristent vitnesbyrd. Derfor må den alltid ha livsbekreftende verdier som sin ledetråd, slik det er konkretisert i fellesuttalelsen "Kristent vitnesbyrd i en flerreligiøs verden: Anbefalte retningslinjer":

a. Å avvise alle former for vold, diskriminering og undertrykkelse fra religiøse og sekulære autoriteter, deriblant misbruk av makt – psykologisk eller sosialt.

b. Å holde fast ved trosfriheten og retten til å praktisere og gi uttrykk for tro uten frykt for represalier eller trusler. Gjensidig respekt og solidaritet som fremmer rettferdighet, fred og det felles gode for alle.

c. Å respektere alle mennesker og kulturer og samtidig ta kritisk stilling til elementer i egen kultur, slik som patriarkalske strukturer, rasisme, kastediskriminering m.m., som bør utfordres i lys av evangeliet.

d. Å ta avstand fra falske vitnesbyrd og vise vilje til å lytte for å forstå, i gjensidig respekt.

e. Å sikre at enkeltpersoner og samfunn har frihet til å ta stilling og bedømme når beslutninger skal tas.

f. Å bygge relasjoner med mennesker med andre tros- og livssyn, for å legge til rette for dypere gjensidig forståelse, forsoning og samarbeid for det felles beste.²⁴

91. Vi lever i en verden som i stor grad preges av individualisme, sekularisme og materialisme og andre ideologier som utfordrer gudsríkets verdier. Evangeliet er godt nytt for alle, men det er dårlig nytt for de kreftene som fremmer falskhet, urettferdighet og undertrykkelse. Slik sett er evangelisering også en profetisk oppgave som handler om å konfrontere makt med sannhet, i håp og i kjærlighet (Apg 26,25; Kol 1,5; Ef 4,15). Evangeliet frigjør og forvandler. Der det forkynnes, må samfunn forvandles med det mål å bli rettferdige og inkluderende fellesskap.

92. Standpunkt mot ondskap eller urettferdighet og profetisk tale kan noen ganger bli møtt med undertrykkelse og vold, og lede til lidelse, forfølgelse, og til og med død. Genuin evangelisering handler om å være sårbar, lik Kristus som bar korset og gav avkall på sitt eget (Fil 2,5-11). Slik blodet fra martyrene var kirkens spirer under romersk forfølgelse, er kampen for rettferdighet og rettskaffenhet i dag et sterkt vitnesbyrd om Kristus. Jesus sa at slik selvpoffrelse var

del av det å følge ham og å få evig frelse (Mark 8,34-38).

Evangelisering, interreligiøs dialog og kristent nærvær

93. I dagens mangfoldige og komplekse verden møter vi mennesker med forskjellig tro, ideologi og overbevisning. Vi tror at Livets Ånd bringer glede og overflod av liv. Guds Ånd kan derfor gjenkjennes i alle kulturer som bekrefter liv. Den hellige ånd virker på underfulle vis, og vi forstår ikke alltid Åndens virke i andre trostradisjoner.

Vi erkjenner at det finnes et mangfold av livgivende spiritualiteter som har iboende verdier og visdom. Genuin misjon gjør derfor den "andre" til en partner, ikke til misjonens "objekt".

Den hellige ånd virker på underfulle vis, og vi forstår ikke alltid Åndens virke i andre trostradisjoner.

94. Dialog er en måte å stadfeste vårt felles liv og våre felles mål på, i form av en bekreftelse av livet og skaperverkets integritet. Dialog på et religiøst plan er bare mulig hvis vi går inn i den med en forventning om å møte Gud som har gått foran oss, og har vært til stede hos mennesker i deres egen kontekst.²⁴ Gud er der før vi kommer dit (Apg 17), og vår oppgave er ikke å ta Gud med oss, men å være vitner om den Gud som allerede er til stede. Dialog gir rom for et ærlig møte der hver deltaker kommer som de er og deltar på en åpen, tålmodig og

respektfull måte.

95. Evangelisering og dialog er separate, men beslektede. Selv om kristne ber om og håper at alle mennesker kan komme til en levende tro på den treenige Gud, er evangelisering ikke målet med dialog. Like fullt er dialogen også "et gjensidig møte mellom forpliktelser", og de gode nyhetene om Jesus Kristus har en legitim plass i en slik ramme. Genuin evangelisering finner sted i rammen av dialog om liv og handling, og i "dialogens ånd": "en respektfull og venn-skaplig innstilling".²⁶ Evangelisering er ikke bare å forkynne vår dypeste overbevisning, men også å lytte til andre, og å bli utfordret og beriket av andre (Apg 10).

96. Dialog mellom mennesker med forskjellig tro er viktig, ikke bare i flerreligiøse kontekster, men også der hvor én tro er i stort flertall. Dialogen behøves for å beskytte minoritetsgruppers rettigheter og trosfrihet, og for å hjelpe alle til å arbeide til det felles beste. Trosfrihet bør opprettholdes. Den følger av hvert menneskes verdighet, grunnfestet i at alle mennesker er skapt i Guds bilde (1 Mos 1,26). Etterfølgere av alle religioner og trosretninger har like rettigheter og ansvar.²⁷

Evangelisering og kultur

97. Evangeliet slår rot i forskjellige kontekster og møter konkrete kulturelle, politiske og religiøse virkeligheter. Hvis evangeliet skal få rotfeste i disse forskjellige virkelighetene, må mennesker og deres kulturelle og symbolske verdensbilder vises respekt. Første steg må være engasjement og dialog med den bredere konteksten for å få øye på hvordan Kristus allerede er til stede, og å se hvor Guds Ånd allerede virker.

98. Evangeliseringens historiske bånd til kolonimakter har ført med seg en oppfatning der vestlige former for kristendom holdes som standarder for andres troskap til evangeliet. Evangelisering ved dem som har økonomisk makt og kulturelt hegemoni, står i fare for å forvrengte evangeliet. De må derfor søke å gå i partnerskap med de fattige, de

eiendomsløse og minoritetene, og la seg forme av deres teologiske ressurser og visjoner.

99. En tvungen ensretting tar ikke høyde for hvert menneskes unikhhet, som skapt i Guds bilde.

I Babel ble det gjort et forsøk på å tvinge fram én ensartet kultur. Som kontrast var disiplenes forkynnelse på pinsedag – der alle hørte de gode nyhetene på sitt eget språk – et tegn på enhet som også rommet personlige forskjeller. Hver gruppes identitet ble ikke visket ut, den ble respektert.

100. Jesus kaller oss ut av trangsynte tanker om vårt eget rike, vår egen frigjøring og vår egen uavhengighet (Apg 1,6) ved å vise oss en større visjon. Han styrker oss ved Den hellige ånd til å gå "til jordens ender" – inn i enhver tid og ethvert sted – som vitner om Guds rettferdighet, frihet og fred. Vårt kall er å peke for alle i retning av Jesus, ikke i retning av oss selv eller våre institusjoner. Vi er kalt til å ha andres interesser for øyet mer enn våre egne (jf. Fil 2,3-4). Vi kan ikke oppfatte skriftenes kompleksitet gjennom linsen til én dominerende kultur. Et mangfold av kulturer er en gave fra Ånden som hjelper oss til å forstå vår tro og hverandre bedre.

Slik sett er tverrkulturelle trosfellesskap, hvor mennesker fra forskjellige kulturer holder gudstjeneste sammen, en god arena for oppriktige møter mellom kulturer. De er også arenaer hvor kulturer kan berike evangeliet. Samtidig kritiserer evangeliet forestillinger om kulturell fortrefelighet. "Evangeliet må, hvis det skal bære frukt, være sant i seg selv og samtidig rotfestet i et folks kultur. Vi trenger hele tiden å søke Den hellige ånds blick for bedre å bedømme når og hvor evangeliet utfordrer, støtter eller forvandler en kultur"²⁸ for livets skyld.

Livets gjestebud: Konkluderende teser

101. Vi tjener den treenige Gud som har gitt oss oppdraget (misjonen) å forkynne de gode nyhetene til hele menneskeheten og hele skaperverket, særlig til undertrykte og lidende mennesker som lengter etter liv og overflod. Misjon, forstått som et felles vitnesbyrd til Kristus, er en invitasjon til "gjestebudet i Guds rike" (Luk 14,15). Kirkens misjon er å forberede festen og invitere alle mennesker til livets gjestebud. Gjestebudet er en feiring av skaperverket og fruktbarheten som strømmer fra Guds kjærlighet, kilde til liv i overflod. Det er et tegn på frigjøringen og forsoningen av hele skaperverket, som er misjonens mål. Med en fornyet forståelse av Guds Ånds misjon legger vi fram følgende teser i respons til spørsmålene vi stilte i begynnelsen av dette dokumentet.

102. Vi bekrefter at Guds misjons hensikt er liv og overflod (Joh 10:10), og på dette kriteriet skal misjon kjennes. Derfor er vi kalt til å gjenkjenne Guds Ånd der hvor det finnes liv i all dets fylde, og særlig i frigjøringen av undertrykte grupper, i forsoning for ødelagte samfunn som gjøres hele, og i gjenoppbyggelsen av hele skaperverket. Vi utfordres til å sette pris på livsbekreftende ånder i forskjellige kulturer, og til å være i solidaritet med alle dem som tar del i oppdraget: å bekrefte og beskytte livet. Vi gjenkjenner også og går i rette med onde ånder, der hvor dødskrefter erfares og liv fornektes.

103. Vi bekrefter at misjon har sitt utgangspunkt i Guds skapelseshandling, og har sin fortsettelse i gjenskapelse, gjennom Den hellige ånds livgivende kraft. Den hellige ånd som ble delt ut som tunger av ild på pinsedag, fyller våre hjerter og gjør oss til Kristi kirke. Ånden som var i Kristus Jesus,

inspirerer oss til en uselvisk og korsbærende livsstil og ledsager Guds folk når vi i ord og gjerning søker å vitne om Guds kjærlighet. Sannhetens Ånd leder til den hele sannhet og styrker oss til å stå i mot onde makter og tale sannhet i kjærlighet. Vi tar som et forløst fellesskap, del i livets vann og venter at enhetens Ånd skal hele, forsonne og fornye hele skaperverket.

104. Vi bekrefter at spiritualitet er misjonens energikilde, og at misjon i Ånden er forvandlende. Derfor søker vi en fornyet retning for vår forståelse av misjon, spiritualitet og skaperverk. Misjonens spiritualitet som kommer fra liturgi og guds-tjeneste, bringer oss sammen med hverandre og med det store skaperverket. Vi forstår at vår deltakelse i misjon, vår plass i skaperverket og vårt liv i Ånden er nært knyttet sammen, for de er gjensidig forvandlende. Misjon som har skapelse som sitt utgangspunkt, inviterer oss til å feire livet, i alle dets dimensjoner, som en Guds gave.

105. Vi bekrefter at Guds Ånds misjon er å fornye hele skaperverket. "Jorden og det som fyller den, hører Herren til" (Sal 24,1). Livets Gud beskytter, elsker og har omsorg for all natur. Menneskeheten er ikke herre over jorden, men har ansvar for å ta vare på skaperverkets integritet. Overdreven grådighet og ukontrollert forbruk ødelegger natur og må ta slutt. Guds kjærlighet forkynner ikke en frelse for menneskene adskilt fra hele skaperverkets fornying. Vi er kalt til å delta i Guds misjon bortenfor våre menneskesentrerte mål. Guds misjon er til alt liv, og vi må både erkjenne det og tjene det på nye misjonerende måter. Vi ber om omvendelse og tilgivelse, men vi ber også

om rask handling. Skaperverket er i hjertet av misjonen.

106. Vi bekrefter at mangfoldige og mange-fasettede misjonsbevegelser i dag vokser fram fra det globale sør og øst. Tyngdepunktsforskyvningen for kristendom til det globale sør og øst utfordrer oss til å utforske missiologiske uttrykk som har sine røtter i disse kontekstene, kulturene og spiritualitetene. Vi trenger å videreutvikle gjensidigheten og partnerskapet, og å stadfeste den gjensidige avhengigheten mellom misjon og den økumeniske bevegelsen. Vår misjonspraksis bør vise solidaritet med folk som lider, og harmoni med naturen.

Evangelisering gjøres i uselvisk ydmykhet, med respekt for andre, og i dialog med mennesker fra en annen kultur og tro. I dette landskapet burde den også konfrontere strukturer og kulturer som undertrykker og fratrer mennesker verdighet, stikk i strid med gudsríkets verdier.

107. Vi bekrefter at marginaliserte mennesker er misjonsaktører og innehar en profetisk rolle som legger vekt på liv og overflod for alle. Samfunnets marginaliserte er Guds hovedsamarbeidspartnere i misjon. Marginaliserte, undertrykte og lidende mennesker har en særlig gave til å gjenkjenne hva som er godt nytt for dem, og hva som er dårlig nytt for deres truede liv. Hvis vi skal overgi oss til Guds livgivende misjon, må vi lytte til stemmene fra randsonene, for å høre hva som bekrefter livet, og hva som ødelegger livet. Vi må reorientere vår misjon mot de handlingene som de marginaliserte foretar. Rettferdighet, solidaritet og inkludering er nøkkeluttrykk i misjon fra randsonene.

108. Vi bekrefter at Guds økonomi er basert på verdier som kjærlighet og rettferdighet til alle, og at forvandlende misjon står imot en forherligelse av den frie markedsøkonomien. Økonomisk globalisering har effektivt byttet ut livets Gud med mammon, guden for fri markeds kapitalisme, som hevder å kunne redde verden gjennom oppsamling av urettmessig rikdom og velstand. Misjon må i denne konteksten være motkulturell og tilby alternativer til slike blasfemiske visjoner.

Misjon tilhører livets Gud, rettferdighetens Gud, fredens Gud, og ikke denne falske gud som bringer med seg ulykke og lidelse for mennesker og natur. Misjon er derfor å kritisere grådighetens økonomi og å delta i og praktisere den guddommelige økonomi, styrt av kjærlighet, deling og rettferdighet.

Vi bekrefter at evangeliet om Jesus Kristus er godt nytt til alle tider og steder, og skal forkynnes i kjærlighetens og ydmykhetens Ånd

109. Vi bekrefter at evangeliet om Jesus Kristus er godt nytt til alle tider og steder, og skal forkynnes i kjærlighetens og ydmykhetens Ånd. Vi bekrefter at kjernen i vårt budskap er inkarnasjonen, korset og oppstandelsen. Det preger også måten vi evangeliserer på. Derfor er evangelisering alltid å peke på Jesus og Guds rike, heller enn på institusjoner. Evangelisering hører sammen med kirkens væren. Kirkens profetiske røst må ikke tie når den trengs å høres. Kirken er kalt til å fornye sine evangeliseringsmetoder for å kunne formidle de gode nyhetene med inspirasjon og overbevisning.

110. Vi bekrefter at dialog og samhandling for liv er naturlige deler av misjon og evangelisering. Genuin evangelisering gjøres med respekt for tros- og livssynsfrihet for alle mennesker, som skapt i Guds bilde.

Proselyttisme ved bruk av vold, økonomiske insentiver eller maktmisbruk er ikke forenlig med evangeliets budskap. Når vi evangeliserer, er det viktig å bygge respektfulle og tillitsfulle relasjoner mellom mennesker av forskjellig tro. Vi verdsetter hver enkelt kultur og ser at evangeliet ikke eies av den ene eller andre gruppen, men er til for ethvert folk. Vi forstår at vår oppgave ikke er å ta Gud med oss, men å være vitne til Gud som allerede er til stede (Apg 17,23-28). Når vi slår følge med Ånden, kan vi krysse kulturelle og religiøse barrierer for å arbeide sammen for livet.

111. Vi bekrefter at Gud beveger og myndiggjør kirken i misjon. Kirken er Guds folk, Kristi kropp og Den hellige ånds tempel. Den er dynamisk og endres mens den fortsetter i sin misjon. Dette fører til en rekke forskjellige former for vitnesbyrd som gjenspeiler den mangfoldige verdenskristendommen. Kirkene bør være i bevegelse, på vandring sammen i misjon, i fortsatt aposteloppdrag. I praksis betyr dette at kirke og misjon bør være ett, og forskjellige kirkelige organer og misjonsråd må arbeide sammen, for Livets skyld

112. Den treenige Gud innbyr hele skaperverket til Livets gjestebud, gjennom Jesus som kom "for at dere skal ha liv og overflod" (Joh 10,10), og gjennom Den hellige ånd som bekrefter visjonen om Guds herredømme. "Se, jeg skaper en ny himmel og en ny jord!" (Jes 65,17). Vi forplikter oss sammen, i ydmykhet og håp, til Guds misjon, som gjenskaper alt og forsoner alt. Og vi ber "Livets Gud, led oss til rettferdighet og fred!"

Noter

1. Bibeltekster er hentet fra Bibel 2011 (Det Norske Bibelselskap)
2. Jfr. Todd M. Johnson, Kenneth R. Ross (red.), *Atlas of Global Christianity*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 2009.
3. Jfr. Ion Bria, *The Liturgy after the Liturgy: Mission and Witness from an Orthodox Perspective*, Geneve, KV, 1996. Begrepet ble først brukt av erkebiskop Anastasios Yannoulatos og skrevet om av Ion Bria.
4. *Alternative Globalization Addressing Peoples and Earth (AGAPE): Et bakgrunnsdokument*, Geneve, Kirkenes Verdensråd, 2005, s.13.
5. *The Accra Confession, Covenanting for Justice: in the Economy and the Earth*, Verdensalliansen av reformerte kirker (WARC), 2004, §10.
6. Edinburgh 2010, *Common Call*, 2010, § 4.
7. *Healing and Wholeness: The Churches' Role in Health*, Geneve, Kirkenes Verdensråd, s.6.
8. *Baptism, Eucharist and Ministry*, Faith and Order Paper nr.111, 1982, §19.
9. Thomas F. Best, Günther Gassmann (red.), *On the Way to Fuller Koinonia: Official Report of the Fifth World Conference on Faith and Order, Santiago de Compostela 1993*, Faith and Order Paper nr.166, Geneve, Kirkenes Verdensråd, 1994, s.254.
10. Jf. "The Whole Church Taking the Whole Gospel to the Whole World: Reflections of the Lausanne Theology Working Group," 2010.
11. *Mission and Evangelism in Unity*, CWME Study Document, 2000, §13.
12. Jf. *Mission as Ministry of Reconciliation*, i Jacques Matthey (red.), *You Are the Light of the World: Statements on Mission by the World Council of Churches 1980-2005*, Geneve, Kirkenes Verdensråd, 2005, s.90-162.
13. "Report of WC Consultation on Mission and Ecclesiology of the Migrant Churches, Utrecht, the Netherlands, 16-21 November 2010," *International Review of Mission*, 100.1., 2011, s.104-107.
14. Christopher Duraisingh (red.), *Called to One Hope: The Gospel in Diverse Cultures*, Geneve, Kirkenes Verdensråd, 1998, s.54.
15. *Glory to God and Peace on Earth: The Message of the Internationall Ecumenical Peace Convocation*, Kirkenes Verdensråd, Kingston, Jamaica, 17.-25. mai 2011, s.2.
16. "Diakonia in the Twenty First Century: Theological Perspectives," KV-konferanse om diakoniens teologi i det 21.århundre, Colombo, Sri Lanka, 2.-6. juni 2012, s.2.
17. *Minutes and Reports of the Fourth Meeting of the Central Committee*, Kirkenes Verdensråd, Rolle, Sveits, 1951, s.66.
18. Lausanne-bevegelsen, *The Cape Town Commitment*, 2010, del I, 7(b).
19. Jf. Congregation for the Doctrine of the Faith, *Doctrinal Note on Some Aspects of Evangelization*, Nr.12, 2007, s. 489-504.
20. *Towards Common Witness: A Call to Adopt Responsible Relationships in Mission and to Renounce Proselytism*, KVs Sentralkomite, 1997.
21. Det er viktig å merke seg at ikke alle kirker forstår evangelisering på denne måten. Den romersk-katolske kirken snakker om "evangelisering" som *missio ad gentes* [misjon til folket] forstått som de som ikke kjenner Kristus. I en bredere forståelse, brukes det til å beskrive vanlig prestedtjeneste, mens ordet "ny evangelisering" beskriver kirkelig arbeid i møte med dem som ikke lenger praktiserer kristen tro. Jf. *Doctrinal Note on Some Aspects of Evangelization*.
22. World Council of Churches, Pontifical Council for Interreligious Dialogue, World Evangelical Alliance, *Christian Witness in a Multi-Religious World: Recommendations for Conduct*, 2011.
23. *The San Antonio Report*, s.26; *Mission and Evangelism: An Ecumenical Affirmation*, §34; *Called to One Hope*, s.38.
24. *Christian Witness in a Multi-Religious World: Recommendations for Conduct*, 2011.
25. Jf. *Baar Statement: Theological Perspectives on Plurality*, Kirkenes Verdensråd, 1990.
26. *PCID, Dialogue and Proclamation*, 1991, §9.
27. *Christian Witness in a Multi-Religious World: Recommendations for Conduct*, 2011.
28. *Called to One Hope*, s.21-22; 24.

Norges Kristne Råd

Adresse: Rådhusgata 1-3, N-0151 Oslo. Telefon: 23081300. E-post: post@norkr.no.